

Kazinczy Ferenc: Országos és nemzetiségünk
és más nemzeteknél (részlet)

A nyelv egyik legfőbb része, egyik legfőbb része a nemzetnek, s a nemzeti életnek mind igen szép képe, mind a jó fenntartója s elősegítője. Erzi ez mind az egyik fél, mind a másik, s szereti a nyelvet szent hazafiasággal: abban hasonlónak meg, hogy míg az egyik azt előmozdítja, a másik annak előmozdítását, azaz haladását még előjegy is.

A nyelv olyan, mint az ég, a maga egymásba fűt színeinek gyönyörű játékaival. Elbontja a szép játékokat, aki a színeket a magok nemre akarja osztani.

Jól és szépen az úr, aki ezeket országos és ezeket nemzetiségis egyszerre mind, s egyességben és ellenkezésben van önmagával. Hamisan lépni a láncban csak annak szabad, aki láncolni igen jól tud, és aki a grácia láncolatában elég körül. S mi szabad az úrnak ezen isteni értelme szerint? A fentebb nemben mindaz, amit a minden nyelvnek ideája megkíván, a magyar nyelv természeténél mégis nem él.